Nordiska rådet

A 1441/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

Bilaga/or:
- Medlemsforslag

J.nr. 08-00183-6

Näringsutskottets betänkande över

Medlemsförslag om nordisk innovationspolitik

1. Utskottets förslag

Näringsutskottet föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att stärka de regionala aktörernas legitimitet och kompetens i innovationspolitiken

att utveckla gemensamma nordiska strategier då det gäller utveckling av regioner med svag konkurrenskraft

att stärka det nordiska innovationssamarbetet så visionen om Norden som ett gränslöst innovationsområde kan realiseras

Näringsutskottet föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska ländernas regeringar

att betona den regionala synvinkeln i det europeiska innovationssamarbetet så att även de nordeuropeiska länderna som inte är medlemmar i EU kan delta i samarbetet

2. Bakgrund

Mittengruppen i Nordiska rådet har lagt fram ett medlemsförslag om nordisk innovationspolitik där man pekar på, att i dag riktas innovationspolitiken nästan uteslutande mot den privata sektorn och att man i allt högre grad betonar vikten av regionala innovationer och innovationsnätverk.

Mittengruppen anser att de nordiska länderna bör utveckla sina nationella innovationsstrategier i ett tätt samarbete med varandra, samt utveckla en gemensam förhållning gentemot innovationer. Innovationerna bör förstås som en bred kategori som inte hör hemma enbart inom det tekniska och forskningsintensiva. Innovationerna kan äga rum i arbetslivet eller i medborgarorganisationer; inom den privata eller den offentliga sektorn; de

kan omfatta nya typer av politisk organisering eller alternativa synsätt; och de bör vara användar- eller medarbetarfokuserade.

Mittengruppen anser vidare att de nordiska länderna bör agera gemensamt i byggandet av europeiska innovationsnätverk inom det europeiska institutet för innovation och teknologi (European Institute of Innvovation and Technology, EIT) som inrättades av EU under våren 2008. De nätverk som byggs upp ska bestå av minst tre institutioner från två olika medlemsländer.

Mittengruppen föreslår att Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet att det föreslagna nordiska innovationspriset tar hänsyn till det breda innovationsbegreppet, samt till behovet för flera nordiska innovationer inom den offentliga sektorn, och att de regionala aktörernas legitimitet och kompetens i innovationspolitik förstärks. Man vill även att gemensamma nordiska strategier då det gäller utveckling av regioner med svag konkurrenskraft utvecklas.

Vidare föreslås att Nordiska rådet rekommenderar nordiska ländernas regeringar att betona den regionala synvinkeln i det europeiska innovationssamarbetet så att även de nordeuropeiska länderna som inte är medlemmar i EU kan delta i samarbete.

3. Utskottets synpunkter

Det nordiska samarbetet ska säkra att Norden på ett optimalt sätt utnyttjar möjligheterna som ett internationellt samarbete ger till nytta för den nationella utvecklingen. Norden ska även aktivt bidra till utvecklingen på den internationella arenan på områden där vi har speciella kompetenser och där vi önskar att göra ett avtryck i den internationella utvecklingen. Utvecklingen av politiken inom innovationsområdet är ett område där vi i de nordiska länderna kan dra fördelar av varandras erfarenheter och kunskaper.

Det nordiska samarbetet på innovationsområdet kan bidra till att stödja de nordiska ländernas mål om att främja samarbetet mellan forskning och näringsliv. Det kan även bidra till att öka den forskning som görs inom den privata sektorn och skapa fler innovativa verksamheter i de nordiska länderna.

Arbetet med innovationspolicy är högt prioriterat i såväl de nordiska länderna som EU:s medlemsstater. Nordiskt innovationscenter (NICe) har genom sina projekt presenterat en rad instrument och rekommendationer för policyutveckling inom detta område. NICe:s roll att underlätta och stärka gemensamma nordiska policyinitiativ i syfte att främja och underlätta en effektivare policy-making i de nordiska länderna anser utskottet som ett värdefullt och viktigt bidrag i arbetet att utveckla en nordisk innovationspolitik.

Utskottet noterar med tillfredställdhet att Mittengruppen lyfter fram och vill verka för ett innovationsbegrepp som ger utrymme för en bred definition av innovation. Det är något som det nordiska samarbetet genom sina aktörer och institutioner såsom NICe arbetat med under flera år. Det vill säga att begreppet inte enbart fokuserar på ”utbudssidan” som investerar i traditionell vetenskap, teknologi och (grund)forskning, men som i större omfattning involverar marknaden, regioner och dess aktörer. Inte minst gäller det att ”lyssna” på marknadens aktörer via begrepp som *user-driven* innovation/användardriven innovation som öppnar för en starkare interaktion mellan t.ex. näringsliv och konsumenter.

NICe har under 2006/2007 genomfört utlysningar för projekt och har löpande projekt inom både områdena användardriven (*user-driven*) innova-

tion och regional innovation. Utskottet ställer sig därför bakom förslaget att påbörja nya nordiska initiativ med syfte att utveckla gemensamma nordiska strategier för innovationspolitiken och därigenom styrka nordiskt innovationssamarbete mer generellt så vi kan realisera visionen om Norden som ett gränslöst innovationsområde.

Utskottet menar dock att större fokus bör riktas mot den offentliga sektorn i det fortsätta arbetet att utveckla den nordiska innovationspolitiken. NordRegios rapport *(Regionally Differentiated Innovation Policy in the Nordic Countries. Applying the Lisbon Strategy. Nordregio Report 2008:2)* pekar på att det i de nordiska länderna finns en dominerande offentlig sektor, medan innovationspolitiken i respektive land nästan uteslutande riktar sig mot den privata sektorn. Utskottet menar därför att ett arbete med policyutveckling som innefattar den offentliga sektorn måste prioriteras och intensifieras. NICe har genomfört en del arbete inom detta område men det är utskottets uppfattning att mycket mer måste göras.

De nordiska statministrarna föreslog vid sitt möte i juni 2007 att ett nordiskt innovationspris skulle initieras i syfte att främja och skapa uppmärksamhet i de nordiska länderna kring betydelsen av innovationer. En arbetsgrupp inom NMR har utarbetat ett förslag som innebär att ett nordiskt innovationspris ska premiera en innovation, dvs. en ny teknik, ny produkt, ny process eller ny organisation som har kommersiell framgång på en marknad och är av värde för en bredare krets eller för samhället generellt. Priset föreslås innehålla tre temaområden (Energi, miljö och klimat, Hälsa (välfärd) samt Tjänsteinnovation) för att appellera brett till näringslivet och den offentliga sektorn.

Utskottet har mottagit ett ministerrådsförslag för behandlig angående instiftandet av ett nordiskt innovationspris som behandlas separat. Därför anser utskottet att denna fråga bör behandlas i det betänkande som utskottet lägger fram angående innovationspriset.

4. Konklusion

Näringsutskottet föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet,

att stärka de regionala aktörernas legitimitet och kompetens i innovationspolitiken.

att utveckla gemensamma nordiska strategier då det gäller utveckling av regioner med svag konkurrenskraft.

att stärka det nordiska innovationssamarbetet så visionen om Norden som ett gränslöst innovationsområde kan realiseras.

Näringsutskottet föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska ländernas regeringar,

att betona den regionala synvinkeln i det europeiska innovationssamarbetet så att även de nordeuropeiska länderna som inte är medlemmar i EU kan delta i samarbetet.

Reykjavik 24 september 2008

Lisbeth Grönfeldt Bergman (m)
Formand
Ole Vagn Christensen (S)
Sigrun Eng (A)
Billy Gustafsson (s)
Bjarne Kallis (kd)
Thore A. Nistad (FrP)
Marion Pedersen (V)
Inge Ryan (SV)
Lars Wegendal (s)

Nordiska rådet

A 1441/näring

Behandlas i:
Näringsutskottet

Bilaga/or:
- Medlemsforslag

J.nr. 08-00183-6

Medlemsförslag om nordisk innovationspolitik

Innovationer har traditionellt betraktats som en nationell egendom och konkurrensförmån, men i dag betonar man i allt högre grad vikten av regionala innovationer och innovationsnätverk. Norden utgör en region som präglas av många likheter och liknande utmaningar. T.ex. konstateras det i en nyligen utkommen utredning (*Regionally Differentiated Innovation Policy in the Nordic Countries. Applying the Lisbon Strategy. Nordregio Report 2008:2*) att det är en gemensam utmaning för de nordiska länderna att stöda innovationer inom den offentliga sektorn eftersom den i dessa länder är förhållandevis dominerande. I dagens läge riktas innovationspolitiken nästan uteslutande mot den privata sektorn. I tillägg konstateras det i rapporten att de nordiska länderna tillsammans borde utveckla gemensamma tillvägagångssätt då det gäller utvecklingen av regioner med svagare konkurrenskraft.

Mittengruppen anser att de nordiska länderna bör utveckla sina nationella innovationsstrategier i ett tätt samarbete med varandra, samt utveckla en gemensam förhållning gentemot innovationer. Innovationerna bör förstås som en bred kategori som inte hör hemma enbart inom det tekniska och forskningsintensiva. Innovationerna kan äga rum i arbetslivet eller i medborgarorganisationer; inom den privata eller den offentliga sektorn; de kan omfatta nya typer av politisk organisering eller alternativa synsätt; och de bör vara användar- eller medarbetarfokuserade.

Europeiska unionen kommer förmodligen under sommaren 2008 att ta ett steg framåt i regionalt innovationstänkande genom att stifta ett europeiskt institut för innovation och teknologi (*European Institute of Innovation and Technology, EIT)*. Institutet kommer att vara nätverksbaserat så att forskningsinstitutioner, företag, NGO:s och andra intressenter skall få finansiering för byggandet av kunskaps- och innovationsnätverk (*Knowledge and Innovation Community, KIC*). Ett KIC skall bestå av minst tre institutioner från minst två medlemsländer.

Mittengruppen anser att det finns all orsak för de nordiska länderna att agera gemensamt då det gäller byggandet av europeiska innovationsnätverk. I detta sammanhang är det viktigt att garantera att inte enbart Europeiska unionens medlemsländer utan också de länder som är med genom den nordliga dimensionens partnerskap eller det europeiska ekonomiska området får möjlighet att vara med i de europeiska nätverken.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

att i stiftandet av det nordiska innovationspriset ta hänsyn till det breda innovationsbegreppet, samt till behovet för flera nordiska innovationer inom den offentliga sektorn

att förstärka de regionala aktörernas legitimitet och kompetens i innovationspolitik

att utveckla gemensamma nordiska strategier då det gäller utveckling av regioner med svag konkurrenskraft

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska ländernas regeringar

att betona den regionala synvinkeln i det europeiska innovationssamarbetet så att även de nordeuropeiska länderna som inte är medlemmar i EU kan delta i samarbetet

Stavanger den 14 april 2008

Risto Autio (cent)
Per Bisgaard (V)
Erling Bonnesen (V)
Anita Brodén (fp)
Bente Dahl (RV)
Raija-Liise Eklöw (Lib)
Siv Friðleifsdóttir (F)
Christina Gestrin (sv)
Dagfinn Høybråten (KrF)
Kaj Leo Johannssen (sb)
Bjerne Kallis (kd)
Anne Margrethe Larsen (V)
Karsten Lauritzen (V)
Jan Lindholm (mp)
Ville Niinistö (gröna)
Lauri Oinonen (cent)
Jørgen Poulsen (NY)
Augusta Salling (At)
Janne Seurujärvi (cent)
Paula Sihto (cent)
Dagfinn Sundsbø (Sp)
Gunilla Tjernberg (kd)
Stefan Tornberg (c)